

L

Geactualiseerde doelstelling

LEIDEN - Het doel van Stichting Duinbehoud luidde de afgelopen twintig jaar: "het bevorderen van het behoud en het herstel van het natuurlijk milieu van het Nederlandse duingebied en aangrenzende gebieden ten behoeve van flora, fauna en landschap". Ook in de komende twintig jaar zal dit de belangrijkste doelstelling blijven. Toch hebben we gemeend aan deze doelstelling iets toe te voegen, dat recht doet aan de gegroeide actualiteit. In toenemende mate werd de afgelopen jaren een beroep gedaan op onze organisatie om voor de belangen van de natuurvriendelijke recreant op te komen. Dit past goed in onze hoofddoelstelling, omdat we het belang van een breed draagvlak voor natuurbescherming en -herstel altijd als een essentieel onderdeel van ons werk hebben gezien. In de ecosysteemvisie "Duinen voor de Wind" koos Stichting Duinbehoud reeds voor behoud en versterking van natuurvriendelijke recreatie. Daarom heeft het bestuur besloten een additionele doelstelling op te nemen. Achter de voorgaande volzin in de statuten kan men dan ook sinds kort lezen: "...en ten behoeve van natuurbeleving".

In DUIN 95:4 is door Henk Wijkhuizen op pagina 7 t/m 9 onder de titel "Duin en recreatie, naar een nieuwe symbiose" reeds een aanzet gegeven voor een verdere discussie binnen en buiten onze organisatie.

Dia-archief

LEIDEN - In de afgelopen twee decennia heeft de Stichting Duinbehoud een enorm archief opgebouwd met meer dan tienduizend dia's. Alle duingebieden van Cadzand tot Rottumeroog zijn in deze collectie terug te vinden en vrijwel alle onderwerpen die op duinen betrekking hebben vindt men in het archief. Vrijwel voortdurend wordt het archief geactualiseerd en worden dia's vervangen en verbeterd.

Voor buitenstaanders is het altijd mogelijk om van dit archief gebruik te maken voor éénmalig gebruik ten behoeve van een lezing of voor een publicatie. Daar zijn wel een aantal spelregels voor opgesteld die men kan opvragen bij het bureau van Stichting Duinbehoud.

Voor verdere informatie kunt u contact opnemen met Henk Wijkhuizen.

Rouwmantels

WAGENINGEN - Elders in dit nummer is een artikel opgenomen over de invasie van de rouwmantel in de duinen. Vorig jaar werden er in het gehele land meer dan 1200

eksemplaren gezien, terwijl deze vlinder te boek stond als uitgestorven in Nederland. De Vlinderstichting in Wageningen wil nu graag weten of deze soort zich blijvend zal vestigen en zou graag waarnemingen ontvangen. Men kan bellen met de Vlinderstichting op nummer 0317-467346 of een ongefrankeerd kaartje zenden aan de Vlinderstichting, Antwoordnummer 230, 6700 VB Wageningen. Men moet dan wel duidelijk aangeven waar en wanneer men de rouwmantel heeft waargenomen.

W

Boorplatform

HARLINGEN - Onder de vlag van de Waddenvereniging zijn alle betrokken natuurbeschermingsorganisaties binnen het zgn. Boorplatform ten strijde getrokken tegen de voorgenomen proefboringen in de Waddenzee en op Ameland. Uiteraard is Stichting Duinbehoud hier ook in betrokken, omdat ook in de duinen (van Ameland) geboord zal gaan worden. Elders in dit nummer gaat Liesbeth Meijer in op de aspecten van proefboringen op Ameland.

Inmiddels is de aangevraagde schorsing van de vergunning toegewezen, omdat volgens de rechtbank nog onvoldoende duidelijk is wat de gevolgen zijn van een bodemdaling door gaswinning. Helaas heeft de rechtbank wel toegestaan dat op Ameland (locatie Ballum) geboord mag gaan worden. De proefboringen in de Waddenzee zijn door deze uitspraak minstens een jaar opgehouden.

Vergraving

VLIELAND - De Raad van State heeft helaas het groene licht gegeven voor de gemeente Vlieland om 1,8 ha duin af te graven ten behoeve van woningbouw. De bouwlocatie ligt ten noordoosten van het dorp Oost-Vlieland in een hoog duinmassief van gemiddeld 12 meter hoog. Gezamenlijk met de Stichting Werkgroep Vlieland heeft Stichting Duinbehoud geprobeerd de afgraven van deze duinen tegen te gaan. We hadden de wind tegen, omdat alle betrokken overheden de aantasting van de duinen geen probleem vonden. De toenmalige consultant Natuur, Bos, Fauna en Landschap van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) gaf bovendien het groene licht. Hij had geen bezwaren tegen deze ernstige ingreep!

N

Droogte

CASTRICUM/BLOEMENDAAL - Een jaar geleden hoorde je overal langs de Noord-Hollandse kust van Bloemendaal tot Castricum dat door de verminderde grondwaterwinning van waterleidingbedrijven de kelders en kruipruimten onder water kwamen. Hoewel plaatselijk de relatieve vermindering van de grondwaterwinning van invloed is op de bebouwing in de duinzoom, ligt de vernatting toch vooral in klimatologische omstandigheden. Zowel de politiek als de bewoners van de duinzoomdorpen weigerden echter te geloven in de feiten en gingen liever af op het "gesundes volksempfinden". Inmiddels hebben we een diametraal andere situatie dan begin 1995, maar ondanks de enorme droogte hoor je nergens langs de duinzoom: "droog hé?". Behalve dan bij de boeren, maar daar is klagen een structureel onderdeel van de bedrijfsvoering. Dit jaar viel het eerste kwartaal een zesde van wat er in het eerste kwartaal van 1995 viel, namelijk ruim 56 mm. Duinvalleien die vorig jaar nog blank stonden, zijn nu niets meer dan uitgedroogde pannen met slechts hier en daar een bescheiden plasje. In Castricum is als gevolg van de extreme droogte de grondwaterstand met 1,30 meter gedaald. Uiteraard heeft dit niet alleen gevolgen voor bijvoorbeeld vochtige duinvalleivegetaties, maar ook voor watervogels en in het bijzonder padden, salamanders en kikkers.

Wellicht zal er in de loop van het jaar meer bekend worden over de gevolgen van de verdroging en dan zullen we daarover in DUIN berichten.

Circuit

ZANDVOORT/S-GRAVENHAGE - Enige tijd geleden is er weer eens een bijeenkomst geweest bij de Raad van State rond de never-ending-story van het circuit van Zandvoort. Er werd een succesje geboekt, omdat een door Stichting Geluidhinder Zandvoort en Stichting Duinbehoud gevraagde schorsing van een geluidshindervergunning werd toegewezen. Het blijkt echter een Pyrrusoverwinning, want het circuit brult vrolijk verder.

Nu was één van de tegenargumenten van de gemeente Zandvoort dat er weinig mensen zijn die last hebben van het circuit: a-waai in Zandvoort. Stichting Duinbehoud heeft hier tegenover gesteld dat de bezoekers van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland wél last hebben van de herrie en dit zijn er op jaarbasis vele honderdduizenden. Tussen april en oktober wordt er bijna elk weekend gereden en met de overheersende zuidwesten wind betekent dit geluidsoverlast in ongeveer 2/3 van het Nationaal Park. Daarom vragen wij aan alle lezers van DUIN die zich ergeren aan de herrie in de duinen van Bloemendaal e.o. om eens te bellen met de milieuklachtenlijn van de gemeente Zandvoort, telefoon 023-5740200.

Wetenschapswinkel

AMSTERDAM - Vorig jaar is een Wetenschapswinkel gestart van de Vrije Universiteit Amsterdam (VU), die zich geheel richt op milieuvraagstukken. De Wetenschapswinkel Milieu is er voor natuur- en milieuorganisaties, maatschappelijke groepen en instanties die tegen natuur- en milieuvraagstukken aanlopen. Via de Wetenschapswinkel kunnen organisaties vragen bij de VU laten onderzoeken. Kennis die bij de VU voorhanden is, komt op deze wijze voor een breder publiek beschikbaar.

Er liggen langs de Nederlandse kust nogal wat knelpunten die zeker in aanmerking kunnen komen voor nadere studie. Stichting Duinbehoud zou het daarom op prijs stellen om van lezers te horen welke vragen er liggen die wellicht nader bestudeerd kunnen worden.

De Wetenschapswinkel Milieu is te bereiken onder nummer 020-4449528.

Z

Streekplan Zuidholland West

'S-GRAVENHAGE - De provincie Zuid-Holland herzielt dit jaar het Streekplan Zuid-Holland West. In het streekplan wordt het ruimtelijk beleid voor dit deel van de provincie voor de komende jaren vastgelegd. Het dient als basis voor het herzien van de gemeentelijke bestemmingsplannen in het gebied. De duinen van Den Haag tot De Zijk liggen in het plangebied. Daarom heeft Duinbehoud gereageerd op het voorontwerp.

Onze opmerkingen betroffen o.m. het ontbreken van aanduidingen en tekst over al vastliggende afspraken voor natuurontwikkelingsprojecten in en om de duinen. Wij kunnen ons niet vinden in het in het streekplan uitgesproken voornemen om het bolenteeltareal strikt te handhaven. De bolenteelt kent een groot bestrijdingsmiddelengebruik, waardoor bodem en grondwater ernstig worden vervuild. De natuur in het aangrenzende duingebied en de landgoederen op de nabije strandwallen ondervindt daar de gevolgen van. Ook heeft Duinbehoud gewezen op het ontbreken van beleid voor het aangrenzende zeegebied en bezwaar gemaakt tegen het opnemen van een 'studiegebied' voor de Kustlokatie (zie elders in dit blad).

NB-aanwijzing Kapittelduinen

HOEK VAN HOLLAND - Op 2 januari van dit jaar zijn de Kapittelduinen bij Hoek van Holland onder de werking van de Natuurbeschermingswet gebracht. Daarmee hebben zij de status van Staatsnatuurmonument verkregen. Met de wet in de hand kunnen toekomstige bedreigingen van de natuurwaarden beter worden bestreden. Niet iedereen is daar blij mee. Agrariërs in de directe omgeving zijn bang dat zij 'niets meer mogen': geen bestrijdingsmiddelen

meer gebruiken bijvoorbeeld, of nachtelijke verlichting in de kassen.

De Rotterdamse deelgemeente Hoek van Holland heeft ook bezwaar gemaakt. Zij wil een deel van het gebied gebruiken voor het realiseren van een Waterwegcentrum en het doortrekken van de huidige spoorlijn tot aan het strand. Met de aanleg van die spoorlijn is bij het trekken van grenzen om het gebied rekening gehouden. Daarbij is uitgegaan van een veel minder brede strook dan de deelgemeente wenst. De Stichting Duinbehoud heeft gepleit voor een ruime begrenzing. Ook het zuidelijk deel van het duingebied kan dan onder de beschermende paraplu van de wet worden gebracht.

Zanderij Westerbaan

KATWIJK - De gemeente Katwijk wil woningen gaan bouwen aan de zuidzijde van het dorp. De locatie, Zanderij Westerbaan geheten, grenst direct aan de duinen van Berkheide. Duinbehoud heeft bezwaar gemaakt, omdat geen groene bufferzone tussen wijk en duinen in de plannen is opgenomen. Zo'n buffer kan voorkomen dat de recreatieve druk vanuit de nieuwe wijk op het duingebied, sterk gaat toenemen. Ook de onsluiting van de wijk kan onze goedkeuring niet wegdragen. De nieuw aan te leggen wegen blijven niet beperkt tot de wijk. Het plan voorziet namelijk ook in een nieuwe ontsluitingsweg voor de Katwijkse boulevard door de duinen. Ben ter Haar, consulent voor Duinbehoud en Katwijker, heeft bij de Raad van State duidelijk gemaakt dat dat toch echt niet kan. Wegaanleg op die plaats is strijdig met zo ongeveer al het rijks- en provinciaal beleid voor natuurgebieden. Wethouder Berkheij van Katwijk: "De Katwijkers zijn wat autobezit betreft bezig met een inhaalslag. Steeds vaker is sprake van filevorming bij de uitvalswegen van het dorp". Zijn betoog maakte geen indruk op de voorzitter (van de meervoudige kamer) van de Raad van State: hij had daar nog nooit in de file gestaan..

Tentoonstelling "Natuur in de duinen"

LEIDEN - In het afgelopen jaar heeft de Stichting Duinbehoud de tentoonstelling "Natuur in de duinen" ontwikkeld. De tentoonstelling heeft voor ieder wat wils. Je kunt je duinkennis in een kwis testen, lezen over gebeurtenissen in de duinen of gewoon mooie foto's bekijken. De tentoonstelling is te zien in verschillende bibliotheken in Zuid Holland en vanaf deze zomer ook in de bibliotheken van de provincie Noord-Holland. Als je wilt weten wanneer de tentoonstelling bij jou in de buurt komt, bel dan even naar: "Probiblio" Alkmaar 072-5199600 of naar Schiedam: 010-4279595

Actief langs de kust

LEIDEN/VOORSCHOTEN - Behalve een uniek natuurgebied is het duingebied ook belangrijk voor vakantiegangers en andere bezoekers. Met name in de zomer komt er

een zware last op de schouders van de duinen te liggen. Stichting Duinbehoud heeft daarom samen met de Stichting voor Toerisme en Recreatie een fiets- en wandelboekje geschreven voor de recreant die van rust en natuur houdt en deze ook graag wil behouden. Het is een informatief boekje waarin behalve fiets- en wandeltochten door de duinen, ook allerlei activiteiten staan die je net buiten de duinen kan doen: van Den Helder tot en met Goeree en van het strand tot de landgoederen en de vele plassen in Holland. Het boekje "Actief langs de kust" is gratis af te halen bij de bezoekerscentra tussen Den Helder en Goeree en alle VVV- en ANWB-winkels in Nederland.

D

Jacht op Walcheren

'S-GRAVENHAGE - In 1994 heeft Duinbehoud bezwaar gemaakt tegen de door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij verleende vergunning voor de jacht in de Manteling van Walcheren. Als gevolg hiervan werd de jacht in dit duingebied bij Domburg stilgelegd. Het wachten is op een uitspraak van de Raad van State in de nog altijd lopende bodemprocedure.

Duinbehoud acht het jagen in een natuurgebied als dit niet aanvaardbaar. Juist daar moeten natuurlijke processen immers ongestoord kunnen verlopen. Jacht is een kunstmatige ingreep in die processen. Bovendien brengt het een ernstige verstoring van de fauna met zich mee, waardoor ook andere dan de bejaagbare soorten zich niet meer laten zien, ook niet aan recreanten. De belevingswaarde van het gebied neemt daarmee af. De landbouwschade, aangericht door uit de duinen afkomstige fazanten en konijnen, is gering van omvang. Schadebestrijding op de percelen waar de schade ontstaat, kan afdoende zijn. Het is geen reden voor jacht in het hele natuurgebied. Het bijvoeden van de fazanten, zoals nu gebeurt, heeft geleid tot een onnatuurlijk hoge stand van deze vogelsoort. Als dat stopgezet wordt, zal de stand dalen en kan ook de kans op schade afnemen.

Ook in de Manteling van Walcheren moet de jacht daarom in overeenstemming worden gebracht met het rijksbeleid voor natuurgebieden: geen jacht, tenzij sprake is van belangrijke schade en voldoende inspanning buiten het natuurgebied is geleverd om die te voorkomen. Voorwaarden waaraan in dit geval niet wordt voldaan. Op verzoek van de Wildbeheersheid heeft de Raad van State onlangs een voorlopige voorziening getroffen. In afwachting van de bodemprocedure mag alleen op fazant en konijn worden gejaagd.